

ଓ ଝ ଞ ଠ ଡ ଓ ଝ ଞ ଠ

Специфични учебни цели. Качества. Елементи

Класификация на целите. Видове учебни цели

3 вида цели:

- **Институтски** – Формулират се на ниво учебно заведение и определят облика на специалиста с медицинско образование и на специалистите по здравни грижи. От тях се извеждат целите на учебните дисциплини и на всяка тематична единица
- **Междинни (катедрени)** – извеждат се от институтските, по-конкретни, определят крайния обем знания, умения и навици, които обучаваните трябва да усвоят и прилагат на един междинен етап – например след изучаването на дадена учебна дисциплина
- **Специфични учебни цели** – целите на дадена тематична единица - практическо занятие, лекция, семинар или модул

Качества на учебните цели

- **Релевантност** – да са съответни на по-висшестоящите цели – адекватност, полезност
- **Логичност** - без вътрешни противоречия по отношение на видовете дейности и тяхното равнище
- **Точност** – еднозначност на термините за еднакво интерпретиране и разбиране
- **Реализуемост** – съобразени с възможностите на обучаваните, учебното съдържание, наличното време, дидактическите средства, необходими за по-голяма част от обучаваните
- **Наблюдаемост** – да позволяват обективна оценка на конкретната цел
- **Измеримост** – формулировката да съдържа критериите, необходими за оценка на постигнатото

Елементи на специфичните учебни цели

- **Дейност**
- **Съдържание**
- **Условие** - определя задължителните изисквания, при които трябва да се извърши действието (използването на помощни средства, апаратура, темп на работа, място и др.)
- **Критерий за успешност**
 - Критерият определя конкретното ниво знания, умения, навици, усвоени в края на дадената тематична единица
 - винаги само един
 - може да бъде 2 вида: количествен и качествен

Критерият може да се изрази като:

- Време – за 1`, 1 час
- Абсолютна стойност – „правилно да се определят 5 от 6 препаратата“
- Релативна стойност – „70% верни отговори“
- Позволено отклонение – „да се допуснат най-много 2 грешки“
- Точност в изпълнението – „рН до втория десетичен знак“

Глаголи с висока степен на активност и конкретност

анализирам
дефинирам
измервам
направлявам
организирам
премествам
планирам
поддържам
разграничавам
третирам

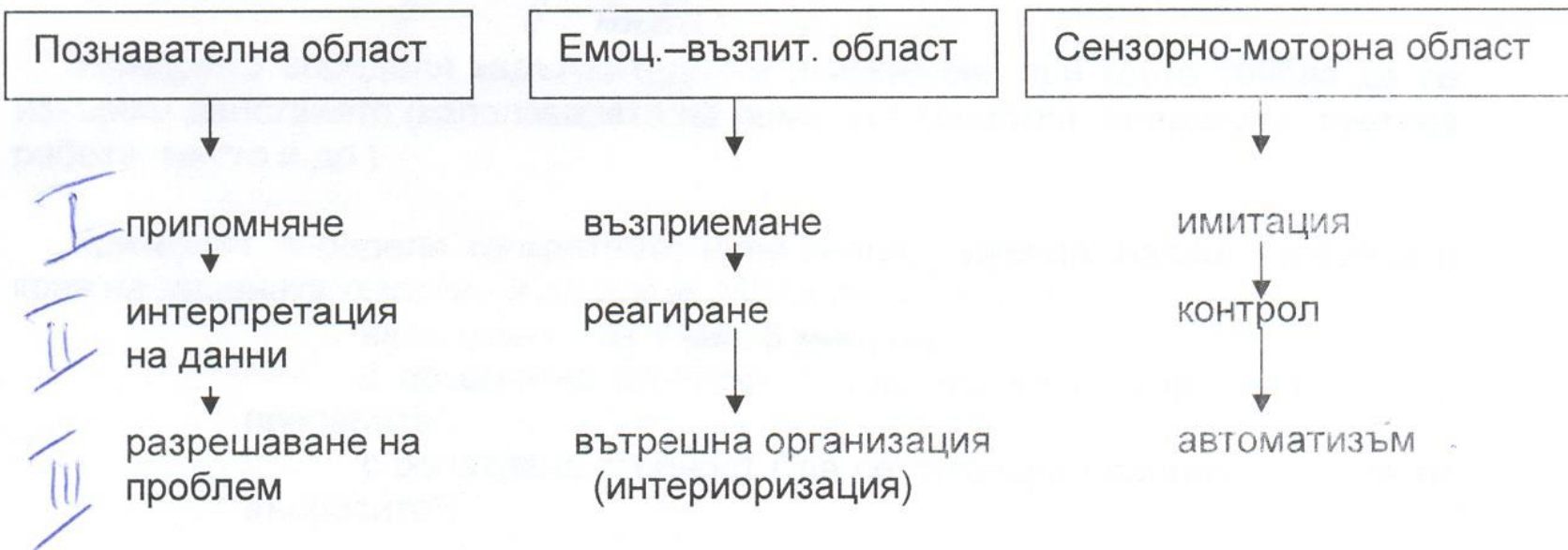
въвеждам
допълвам
интерпретирам
изменям
начертавам
оценявам
нанасям
подготвям
различавам
уточнявам

доказвам
изчислявам
информирам
констатирам
описвам
подпомагам
показвам
попълвам
регистрирам
установявам

диагностицирам
идентифицирам
изразявам
контролирам
осъществявам
поправям
поставям
подбирам
разказвам
извеждам

Таксономия на целите на обучение

Въздействие на обучението

Гилбер – опростена таксономия на целите

Пример:

- **Студентът да измери с точност до 0.5 см външните размери на таза с тазомер на две бременни жени.**
- Анализ (елементите):
 - Дейност: Какво да направи?
 - Съдържание: Какво да + *глаголът, който изразява дейността?*
 - Условие
 - Критерий
 - Коя област?
 - Кое ниво?
 - Записва се ПО – I ниво (II или III ниво), ЕВО, СМО

☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞

Форми на обучение в медицинското висше училище. Специфични характеристики

1. Определение на форма на обучение (1)

- **ФОРМА** - латински произход – устройство, структура, организация, вид на нещо с определено съдържание
- Начинът на организиране на учебната дейност – работата на преподаватели и студенти (организационни форми на обучение)
- Структурираност, подреденост и взаимосвързаност на компонентите на даден процес или явление с цел оптималното им функциониране

Определение на форма на обучение (2)

- Система от дидактически елементи – цел (УВЦ), съдържание, методи, средства, учебна база, субекти на обучение и устойчивите връзки между тях
- **Организационна структура, лимитирана във времето, предназначена за група обучавани, на приблизително еднаква възраст с близки мотиви и интереси, обединени от учебното съдържание и общите цели**

2. Класификация

- Система на обучение във ВУ: **поточно-аудиторна**
- В зависимост от:
 - броя на обучаваните – индивидуални, групови, колективни
 - дидактическа цел – за теоретично, практическо и комбинирано обучение
 - място на провеждане – аудиторни и извънаудиторни
- Учебният процес комбинира аудиторни учебни форми и извънаудиторни форми на самостоятелна работа

3. Видове форми на обучение

- **Лекция**
- **Упражнение** – традиционно, лабораторно, клинично
- **Семинар**
- Учебно-практическо занятие
- Практическо занятие (практикум)
- Колоквиум
- Учебна практика
- Лятна практика
- Преддипломен стаж
- Разработване на курсова работа
- Научен кръжок
- Теоретико-практическа конференция
- Защита на дипломна работа
- Държавен изпит
- Консултация
- Тренинг
- Работа в групи
- Уъркшоп
- Проблемно-базирана сесия (тюториал)

4. Лекция (1)

- **Основна, най-старата учебна форма** (от латински – предлагам знания, давам, изчитам нещо пред някого)
- **Предимство:** за кратко време, в логическа последователност, в завършен вид се представя определено учебно съдържание
- **Методи:** лекционна изложба, демонстрация, дискусия и беседа
- **Недостатък:** пасивност на обучаваните
- **Изисквания:** чистота на езика, достъпност, интонация, паузи, акценти, култура, научност, атрактивност

Видове лекции (2)

- Обзорна лекция – обобщено представяне на главното уч. съдържание, детайлите се разглеждат в следващите лекции
- Лекция по дадена тема
- Проблемно-ориентирана лекция – съдейства за формиране на професионално мислене
- Интегрирана лекция
- Преглед на най-новите изследвания в науката
- Лекция-сравнение
- Лекция, структурирана като въпроси и отговори

Структура на лекцията (3)

- Класическата лекция: 3 части
 - **Уводна (въведение)** – кратко повторение, поставя се значимостта на проблема, неговото развитие и актуалност
 - **Основна (същинско изложение)** – най-дълга. В нея се предлага същността на съдържанието, прави се експеримент, демонстрира се болен и др.
 - **Заключителна** – обобщава, акцентират се главните моменти, съобщава се темата за следващата лекция, дават се насоки за литературни източници

5. Упражнение (учебно-практическо занятие)

семинар, лабораторно, предклинично или клинично упражнение

- **Най-ефективната форма на обучение** в медицинските ВУ
- Под ръководството на преподавател/фасилитатор
- **Структура:** 3 части, средната част е най-дълга и най-важна
- **Наситено с много методи:** беседа, дискусия, самостоятелна работа, упражняване, инструктаж, демонстрация и др.
- Протича в учебна или реална клинична обстановка и има мощна формираща роля

■ **Лекция/УПЗ ?**

6. Семинар

- Подходящ за теоретични учебни дисциплини
- Изисква много добра предварителна подготовка на студентите
- Методи: дискусия, беседа, представяне на реферати, тези, анализи, есета, решаване на проблеми
- Видове семинари: „кръгла маса“, рефлексивен (оценка), изложба

- Форма на затвърждаване и задълбочаване на знанията

7. Лабораторно и клинично упражнение

- Борави се с реални/живи обекти
- Практически дейности, свързани с теоретични знания - професионални методи и подходи
- Учебна или реална среда
- Решава се относително самостоятелно задача, свързана с реални обекти
- **Болният**: здравословен проблем, на който трябва да се намери решение, обект, средство, елемент **СУБЕКТ**

8. Учебна практика

- специфична и уникална за медицинските висши училища
- провежда се в реални условия
- освен формиране на знания, умения и навици, формира и личностни качества, необходими за професията

9. Преддипломен стаж

- Провежда се в реална обстановка
- Професионална дейност – реална
- Спомага за по-бърза професионална адаптация
- Различна продължителност
- Наблюдение и контрол от преподаватели и наставници
- Заверка на стажа

10. Консултация

- Означава – обсъждане, допитване, съвет със специалист; чрез обяснение, разговор, насочване към литературни източници да се помогне на студента да преодолее конфликтна ситуация (учебно затруднение)
- Контакт с преподавателя - човешките ресурси
- Видове в зависимост от броя на участниците и начина на провеждане

11. Колоквиум

- Значение (от латински) – разговор, обсъждане, беседа, изпит под формата на разговор без оценка
- Периодично; в края на даден тематичен раздел
- Теоретични и практически
- Навременна обратна връзка за студенти и преподаватели
- Диагностична функция - контрол и оценка на знанията

12. Студентски кръжок

- Извънаудиторна работа
- За студенти с научни интереси в дадена област
- Творческа работа
- Научни проучвания, нови методики, анализ и обработка на данни, работа с научна литература, формулиране на хипотези, систематизиране на материал, търсене на връзки
- Научен ръководител – водещ специалист
- Публикация, доклад, статия

13. Теоретико-практическа конференция

- Студентска конференция
- Извънаудиторна работа
- Доклади, постери
- Представят резултати от кръжочна дейност
- Мотивира, стимулира, активира студентите за активна, творческа, изследователска дейност

14. Защита на дипломна работа

- Научно изследване – самостоятелно/ръководител
- Разработване на актуален научен проблем
- Литературен обзор, **планиране, организиране и реализиране** на научно проучване, събиране и обработване на данни, анализ и синтез, изводи, препоръки
- Представят експозе на разработката пред комисия
- Отговарят на въпроси
- Умения – креативно мислене, представяне на знания, отстояване на позиции, мнения, водене на научен диспут

15. Държавен изпит

- В края на обучението
- Теоретичен, практически, комбинация
- По-задълбочен контрол на придобитите знания и умения в сравнение със семестриалния

